

**AZƏRBAYCAN
RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT
STANDARTI**

AZS 081

**İlkin nəşr
17-05-2006**

**Turist-ekskursiya xidmətləri
Mehmanxanaların təsnifatı**

**Tourist and excursion service
Classification of hotels**

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn

Telefon: +994125149603

Email: office@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

- 1 Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən işlənib və təqdim edilib.
- 2 Agentliyin 17.05.2006 tarixli 076 sayılı əmri ilə təsdiq edilib və qüvvəyə minib.
- 3 AZS 081-2003 əvəzinə əlavə etməli.
- 4 İlk yoxlama müddəti 2011-ci il, dövrü yoxlama 5 ildir.

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

MÜNDƏRİCAT

1	Tətbiq sahəsi.....	1
2	Əsas anlayışlar.....	1
3	Əsas məqsədlər	2
4	Müxtəlif kateqoriyalı mehmanxanalara və digər yerləşdirmə obyektlərinə tələblər.....	4
5	Müxtəlif kateqoriyalı mehmanxanaların və digər yerləşdirmə obyektlərinin nömrələrinə tələblər.....	12

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu standart müxtəlif təşkilatı-hüquqi formaya malik olan mehmanxanaların və digər yerləşdirmə obyektlərin təsnifatını müəyyən edir.

Təsnifat yaşayış üçün kirayə verilən evlərə və otaqlara şamil edilmir.

Standart mehmanxanaların və digər yerləşdirmə obyektlərin sertifikatlaşdırılması üçün istifadə edilə bilər.

2 ƏSAS ANLAYIŞLAR

Bu standartda aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

Yerləşdirmə obyektı - turistlərin müvəqqəti qalması üçün nəzərdə tutulan və 5-dən az olmayan nömrəyə malik olan müxtəlif təşkilatların və fərdi sahibkarların istifadəsindəki evlər;

Yerləşdirmə obyektində nömrə - turistlərin müvəqqəti qalması üçün lazımı mebeli, avadanlığı və inventarı olan bir və ya bir neçə otaq.

Nömrə fondu - yerləşdirmə obyektində nömrələrin (yerlərin) ümumi sayı.

Suite - üç və ya daha çox yaşayış otaqlarından (qonaq/nahar*, yataq otaqları və kabinet) ibarət olan, qeyri-standard enli (200 sm x 200 sm) iki nəfərlik çarpayısı və əlavə qonaqlar üçün ayaqyolusu olan, sahəsi 75 m²-dən az olmayan yerləşdirmə obyektində nömrə.

Apartament - iki və ya daha çox yaşayış otaqlarından (qonaq/nahar və yataq otaqları) ibarət olan və mətbəx avadanlığı olan, sahəsi 40 m²-dən az olmayan yerləşdirmə obyektində nömrə.

Lüks - iki otaqdan (qonaq və yataq otaqları) ibarət olan, bir/iki nəfərin qalması üçün nəzərdə tutulan, sahəsi 35 m²-dən az olmayan yerləşdirmə obyektində nömrə.

Studiya - bir otaqlı, otağın bir hissəsini qonaq/nahar otağı/kabinet kimi istifadəsi mümkün olan, bir/iki nəfərin qalması üçün nəzərdə tutulan, sahəsi 25 m²-dən az olmayan yerləşdirmə obyektində nömrə.

1-ci kateqoriyalı nömrə - bir otaqdan ibarət olan, bir/iki çarpayısı, tam (vanna/duş, əlüzyuyan, unitaz) san/qovşağı olan, bir/iki nəfərin qalması üçün nəzərdə tutulan yerləşdirmə obyektində nömrə.

2-ci kateqoriyalı nömrə - bir otaqdan ibarət olan, bir/iki çarpayısı, natamam sanqovşağı (əlüzyuyan, unitaz, yaxud iki nömrəlik blok üçün bir tam san/qovşağı) olan, bir/iki nəfərin qalması üçün nəzərdə tutulan yerləşdirmə obyektində nömrə.

3-cü kateqoriyalı nömrə - bir otaqdan ibarət olan, qalanların sayına uyğun çarpayısı, natamam san/qovşağısı (əlüzüyyan, unitaz yaxud iki nömrəlik blok üçün bir tam san/qovşağı) olan, bir neçə adamın qalması üçün nəzərdə tutulan, bir nəfər üçün sahəsi aşağıdakı kimi hesablanmış yerləşdirmə obyektində nömrə:

bütün il ərzində fəaliyyət göstərən binada 6 m², mövsümlü fəaliyyət göstərən binada 4,5 m²;

4-cü kateqoriyalı nömrə - bir otaqdan ibarət olan, qalanların sayına uyğun çarpayısı, əlüzüyyanı olan, bir neçə adamın qalması üçün nəzərdə tutulan, bir nəfər üçün sahəsi aşağıdakı kimi hesablanmış yerləşdirmə obyektində nömrə:

bütün il ərzində fəaliyyət göstərən binada 6 m², mövsümlü fəaliyyət göstərən binada 4,5 m²;

5-ci kateqoriyalı nömrə - bir otaqdan ibarət olan, qalanların sayına uyğun çarpayısı olan, əlüzüyyansız (əlüzüyyan - dəhlizdədir), bir neçə adamın qalması üçün nəzərdə tutulan, bir nəfər üçün sahəsi aşağıdakı kimi hesablanmış, yerləşdirmə obyektində nömrə:

bütün il ərzində fəaliyyət göstərən binada 6 m², mövsümlü fəaliyyət göstərən binada 4,5 m²;

mehmanxananın və digər yerləşdirmə obyektinin kateqoriya nişanı - mehmanxananın və digər yerləşdirmə obyektinin müəyyən kateqoriyaya uyğunluğu üzrə attestasiya edilməsi haqqında məlumatın istehlakçıya və digər maraqlı tərəflərə çatdırılma forması. Qrafik olaraq mehmanxananın və digər yerləşdirmə obyektinin kateqoriya nişanı səkkizguşəli sərbəst ölçüdə sayı birdən beşə qədər olan ulduzlar dəsti ilə ifadə olunur.

3 ƏSAS MƏQSƏDLƏR

Mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərinin təsnifatının əsas məqsədləri:

- Mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərində müasir xidmət edilməsinin və stabil keyfiyyətin təmin edilməsinə riayət etmə;

- Azərbaycan Respublikasında mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərinin təsnifatının Ümumdünya Turizm Təşkilatının (ÜTT) tövsiyələri və mövcud olan beynəlxalq təcrübəsinin kriteriyaları ilə harmonizasiyası;

- Mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərində assortimentdən asılı olaraq və xidmət göstərilmə keyfiyyətinin dərəcələrə ayrılması;

- İstehlakçıya mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərində etibarlı seçimində

yardımcı olmaq;

- İstehlakçıya düzgün məlumat verilməsini təmin edilməsi, mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərinin kateqoriya üzrə təsnifatdan keçməsinə təsdiq edilməsi, kriteriyalara uyğunluğu normativ sənədlər ilə müəyyən edilməsi;

- Mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərində rəqabətin artması;

- Azərbaycanın və xarici istehlakçıların arasında olan qarşılıqlı etimadın nəticəsində mehmanxana və digər yerləşdirmə obyektlərində obyektiv qiymətin imkan verilməsi, turist axınının, gəlmə və daxili turizmdən daxil olan gəlirin artmasına nail olmaq.

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

4 MÜXTƏLİF KATEQORİYALI MEHMANXANALARA VƏ DİGƏR YERLƏŞDİRMƏ OBYEKTLƏRİNƏ TƏLƏBLƏR

(“+ “ işarəsi tələbin yerinə yetirilməsinin zəruriliyini bildirir)

TƏLƏB	KATEQORIYA				
	*	**	***	****	*****
1. BİNA VƏ BİNAYA BİTİŞİK ƏRAZI					
Lövhe:					
▪ işıqlandırılan və ya işıqsaçan	+	+	+	+	+
Qonaqlar üçün giriş:					
▪ xidməti girişdən ayrı ¹			+	+	+
▪ avtomobildən mehmanxanaya qədər olan yolun üstündə qardan və yağışdan qorunmaq üçün örtük ²				+	+
▪ isti hava pərdəsi				+	+
▪ yerləşdirmə obyektindən restorana (kafeyə, bara və s.) ³		+	+	+	+
2. TEXNİKİ AVADANLIQ					
Qəza enerji təchizatı və işıqlandırılması:					
▪ qəza işıqlandırılması (akkumulyatorlar, fənarlar)	+	+	+	+	+
▪ 24 saatdan az olmayan müddətdə əsas işıqlandırılmanı və əsas avadanlığın (o cümlədən, liftlərin) işini təmin edən stasionar generator ⁴			+	+	+
Su təchizatı:					
▪ isti, soyuq	+	+	+	+	+
▪ qəza zamanı, profilaktik işlərinin aparılması vaxtında İST ehtiyat sisteminə istisna su təchizatı			+	+	+
▪ içməli su ilə təmin etmək üçün su təmizləyicisi qurğusu ⁵				+	+
▪ butulkaya doldurulmuş içməli suyun nömrədə olması (pulsuz) ⁵	+	+	+		
İl ərzində bütün otaqlarda kondisionerin olması				+	+
Bütün otaqlarda və yerlərdə, o cümlədən liftlərdə, daxili radioyayım				+	+

TƏLƏB		KATEQORIYA				
		*	**	***	****	*****
Mehmanxananın binasında lift ⁶ :						
▪	5 mərtəbədən çox mərtəbəsi olan binada	+	+			
▪	3 mərtəbədən çox mərtəbəsi olan binada ⁷			+		
▪	2 mərtəbədən çox mərtəbəsi olan binada ^{2,7}				+	+
▪	xidməti lift, yüklər üçün lift (və ya yükqaldırıcı) ^{1,2,7}				+	+
Liftin gözləmə müddəti (liftin olduğu təqdirdə)						
▪	45 saniyədən çox olmadan			+		
▪	30 saniyədən çox olmadan				+	+
Liftin bütün sutka ərzində işləməsi (liftin olduğu təqdirdə)		+	+	+	+	+
Nömrədən telefon rabitəsi:						
▪	100% nömrələrdə daxili telefon (mehmanxanadan kənara çıxması ilə) və ya xidməti personalın çağırılması üçün düymə	+				
▪	100% nömrələrdə daxili		+			
▪	100% nömrələrdə daxili və şəhər telefonu			+		
▪	100% nömrələrdə daxili, şəhər, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon				+	+
İctimai yerlərdə (vestibüldə) kütləvi istifadə üçün kabinetdə və ya akustik örtüyün altında telefon:						
▪	şəhər, şəhərlərarası, beynəlxalq					
3. NÖMRƏ FONDU						
Bir/iki yerli nömrələr:						
▪	25%-dan az olmadan	+				
▪	50%-dan az olmadan		+			
▪	100%-dan az olmadan			+	+	+
Çoxotaqlı nömrələr və ya birləşməsi mümkün olan nömrələr				+		
Çoxotaqlı nömrələr					+	
Çoxotaqlı nömrələr və birləşməsi mümkün olan nömrələr						+
Nömrələrin ümumi sayının 5%-dən az olmadan - çoxotaqlı nömrələr						+
Nömrənin sahəsi qonağa sərbəst, rahat və təhlükəsiz hərəkət etməyə və bütün avadanlıqdan və mebellədən istifadə etməyə imkan verməlidir		+	+	+	+	+
Nömrənin sahəsi (san/qovşağının, lodjiyanın, balkonun sahəsi nəzərə alınmamaqla), m ² , az olmadan						
birotaqlı biryerli	birotaqlı ikiyerli					
9	12	+	+	+		
12	15				+	

TƏLƏB		KATEQORIYA				
		*	**	***	****	*****
14	16					+
Daha çox qonağın qəbulu üçün nəzərdə tutulan nömrələrdə hər bir qonağa düşən sahə						
- 6 m ² -dən az olmamalıdır (bütün il ərzində fəaliyyət göstərən yerləşdirmə obyektı üçün)		+	+			
- 4,5 m ² -dən az olmamalıdır (mövsümlü fəaliyyət göstərən yerləşdirmə obyektı üçün)		+	+			
Nömrədə san/qovşağı (əlüzyuyan, unitaz, vanna ya duş):						
▪ nömrələrin 25%-dən az olmadan ^{1, 2, 5}		+				
▪ nömrələrin 50%-dən az olmadan			+			
▪ 100% nömrələrdə				+	+	+
Sanitar qovşağının ² sahəsi, m ² , az olmadan						
▪ 1,75		+				
▪ 2,5			+	+		
▪ 3,8					+	+
4. TEXNİKİ TƏCHİZ ETMƏ						
Mühafizə siqnalizasiyası, elektron qıfıllar və/ya dəhlizlərdə videokameralar					+	+
Səsizolyasiya: yüksək, səs səviyyəsinin 35 Db az olduğunu təmin edən					+	+
İstilik sistemi		+	+	+	+	+
Ventilyator (isti iqlimli rayonlar üçün) ⁹		+	+	+		
Temperaturun fərdi tənzimlənməsi üçün termostat					+	+
5. ÜMUMİ İSTİFADƏ ÜCÜN SANİTAR OBYEKT LƏRİ						
Tualetlər						
▪ Tualetsiz nömrələrdə qalan 20 nəfərə bir ümumi tualet olmalıdır, hər mərtəbədə 2-dən az olmamaq şərt ilə		+	+			
▪ İctimai yerlərin yanında		+	+	+	+	+
Tualetlərin avadanlığı: kabinələr, güzgülü əlüzyuyan, elektrik rozetkəsi, tualet kağızı, sabun*, parça ya kağız dəsmallar (və ya elektrik dəsmal), paltar asmaq üçün qırmaqlar, zibil üçün zəmbil		+	+	+	+	+
Vanna ya duşsuz nömrələrdə qalan 30 nəfərə bir ümumi istifadə üçün vanna ya duş otağı		+				
Vanna ya duşsuz nömrələrdə qalan 20 nəfərə bir ümumi istifadə üçün vanna ya duş otağı			+			

TƏLƏB	KATEQORIYA				
	*	**	***	****	*****
Vanna/duş otaqların avadanlığı: vannalar, duş kabinələri, tualet kabinəsi, güzgüsü və tualet əşyaları üçün rəfi olan əlüzyuyan, paltar asmaq üçün qırmaqlar, zibil üçün zəmbil	+	+			
* maye sabunlu dispenserin istifadəsinə icazə verilir					
6. İCTİMAİ YERLƏR					
İctimai yerlərdə mebel və yerin funksional təyinatına uyğun olan digər avadanlıq olmalıdır	+	+	+	+	+
Hollun sahəsi ¹ , az olmadan:					
▪ 9 m ² üstəgəl 21-ci nömrədən başlayaraq hər nömrəyə görə 1 m ² , hollun maksimal sahəsi 25 m ² -dən çox olmaya bilər	+				
▪ 20 m ² üstəgəl 21-ci nömrədən başlayaraq hər nömrəyə görə 1 m ² , hollun maksimal sahəsi 40 m ² -dən çox olmaya bilər		+			
▪ 30 m ² üstəgəl 21-ci nömrədən başlayaraq hər nömrəyə görə 1 m ² , hollun maksimal sahəsi 80 m ² -dən çox olmaya bilər			+		
▪ 30 m ² üstəgəl 21-ci nömrədən başlayaraq hər nömrəyə görə 1 m ² , hollun maksimal sahəsi 120 m ² -dən çox olmaya bilər				+	
▪ 30 m ² üstəgəl 21-ci nömrədən başlayaraq hər nömrəyə görə 1 m ² , hollun maksimal sahəsi 160 m ² -dən çox olmaya bilər					+
Gözləmə və istirahət zonası olan qəbul və yerləşdirmə xidməti ¹	+	+			
Müvafiq mebellə (kreslolar, divanlar, stullar, jurnal masaları), qəzet və jurnallarla təchiz edilmiş gözləmə və istirahət zonası olan qəbul və yerləşdirmə xidməti ¹			+	+	+
▪ içkilərin verilməsi və musiqi yayımı ilə				+	+
İstirahət zonasında xalçalar və ya digər döşəmə örtükləri			+	+	+
Dekorativ yaşıllaşma, bədii kompozisiyalar, musiqi yayımı			+	+	+
Qonaqların qiymətli əşyalarının saxlanıb-qorunması üçün fərdi seyf özləkləri ¹⁰			+	+	+

TƏLƏB	KATEQORIYA				
	*	**	***	****	*****
İctimai yerlərin yanında qarderob ¹				+	+
Hollada və ictimai yerlərdə paltarasanlar	+	+	+	+ ¹¹	+ ¹¹
Televerilişlərə baxmaq üçün yer ¹	+	+			
Müvafiq avadanlığı olan konferens-zal ^{1,2}					+
Biznes mərkəzi (elektron rabitə vasitələri, sürətçıxaran texnika, danışıqlar aparmaq üçün yer, kompyuterlər)				+	+
Trenajor zali olan idman sağlamlıq mərkəzi ^{1,2}				+	+
Uzğunçülük hovuzu ^{1,2}					+
Uzğunçülük hovuzu və ya mini-hovuzu olan sauna ^{1,2}				+	
Dəhlizlərdə xalça örtükləri (xalçalar)			+	+	+
Tibbi kabinet ^{1,2,7}					+
Mağazalar və ticarət köşkləri ^{1,2,7}				+	+
7. QIDA XİDMƏTLƏRİ GÖSTƏRƏN İAŞƏ YERLƏRİ					
Restoran və ya digər iaişə müəssisəsi növləri ^{1,2,7}		+	+		
Restoran ^{1,2,7}					
▪ bir neçə zal				+	+
▪ banket zalı (zallar), konferens-zalına çevrilən zal ola bilər				+	+
▪ gecə klubu/barı				+	+
Kafe/bar				+	+
8. XİDMƏTLƏR					
Qəbul xidməti - bütün sutka ərzində qəbul (İstirahət evlərində, pansionatlarda və anoloji yerlərdə eə bir qəbul xidmətinin olmasına icazə verilir ki, onunla bütün sutka ərzində əlaqə saxlamaq mümkün olsun. Müalicə xidmətləri göstərən yerləşdirmə obyektlərində gecə növbətçilərini təcili tibbi yardım göstərən tibbi işçilərlə əvəzlənməsinə icazə verilir).	+	+	+	+	+
Poçt göndərişlərinin qonaqlara çatdırılması	+	+	+	+	+
Qonaqların axtarışı xidməti ⁷				+	+
Şveysar ⁷				+	+
Baqajın daşınması (maşından nömrəyə və nömrədən maşına) bütün sutka ərzində					
▪ Mütələq ¹²				+	+
▪ Xahiş ilə		+	+		
Səhər yuxudan oyatma (xahiş ilə)	+	+	+	+	+

TƏLƏB	KATEQORIYA				
	*	**	***	****	*****
Nömrənin hər gün xidmətçi qadın tərəfindən yığışdırılması, o cümlədən yataqların səliqəyə salınması	+	+	+	+	+
Axşam nömrənin hazırlanması				+	+
Yataq dəyişəyənlərinin əvəzlənməsi					
▪ beş gündə bir dəfə	+				
▪ üç gündə bir dəfə		+	+		
▪ hər gün				+	+
Dəsmalların dəyişdirilməsi					
▪ üç gündə bir dəfə	+	+			
▪ hər gün			+	+	+
Paltar yumaq					
▪ sutka ərzində icra edilməsi			+ ⁷	+	+
▪ ekspress-xidmət					+
Ütüləmə					
▪ 1 saat ərzində icra edilməsi				+	+
▪ ütünün, ütüləmək üçün masanın verilməsi	+	+	+		
Kimyəvi təmizləmə ⁷ (müqavilə əsasında xüsusişdirilmiş müəssisələr tərəfindən kimyəvi təmizləmə xidmətlərinin göstərilməsinə icazə verilir)					
▪ 1 sutka ərzində icra edilməsi			+	+	
▪ ekspress-xidmət					+
Paltarın xırda təmiri			+	+	+
Ayaqqabılarının təmizlənməsi üçün avtomat			+	+	+
Poçt və teleqraf xidmətləri			+	+	+
Telekslərin/telefaksların göndərilməsi və çatdırılması				+	+
Administrasiyanın seyfində qiymətli əşyaların qorunub -saxlanması	+	+	+	+	+
Baqajın qorunub-saxlanması	+	+	+	+	+
Valyuta mübadiləsi və ya kredit kartlar üzrə ödəmələrin qəbulu ¹			+	+	+
Qarşılanmanın və yola salmanın təşkili (aeroportda, vağzalda və s.)				+	+
Taksinin çağırılması			+	+	+
Avtomaşının icarəsi (kirayəsi)				+	+
Nəqliyyatın müxtəlif növlərinə biletlərin bronlaşması və/yaxud satışı				+	+
Teatrlara, idman yarışlarına, kütləvi tədbirlərə biletlərin bronlaşması və/yaxud satışı				+	+
Turizm xidmətləri:					
▪ turizm informasiyası			+	+	+
▪ ekskursiyalar, tərcüməçi-gidlər				+	+
▪ turizm və digər informasiya xarakterli reklam materialları (bələdçi kitabları, kataloqlar, bukletlər və s.) bütün nömrələrdə		+	+	+	+

TƏLƏB	KATEQORIYA				
	*	**	***	****	*****
Tibbi xidmətlər:					
Təcili yardımın çağırılması, dərman qutusundan istifadə	+	+	+	+	+
9. İAŞƏ XİDMƏTLƏRİ					
Xidmət:					
▪ yeməyin təklif edilən variantlarından istəniləni seçmək mümkünlüyü (səhər yeməyi, gündə iki dəfə yemək, gündə üç dəfə yemək)			+1	+	+
▪ səhər yeməyinin təklif edilməsi (7.00 - 10.00)		+	+	+	+
▪ Bütün sutka ərzində iaişə xidmətlərinin təklif edilməsi ⁷					+
Nömrədə xidmət ⁷					
▪ səhər yeməyinin vaxtında			+ 1		
▪ bütün sutka ərzində				+	+
▪ səhər yeməyinin menüsü nömrədə			+	+	+
10 PERSONALA VƏ ONUN HAZIRLIĞINA OLAN TƏLƏBLƏR					
Personal üçün işin müəyyən edilmiş qaydalarını və funksional vəzifələrini təsdiqləyən yazılı standartlar	+	+	+	+	+
Personalın xarici görünüşü: Forma geyimi, xidməti nişanlar		+	+	+	+

Qeydlər:

¹ Bu tələb 50-dən az nömrəsi olan mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün məcburi deyil;

² Tarixi tikilmə ərazilərində yerləşmiş binalar və/yaxud tarixi-memarlıq abidələri olan binalar üçün tələb məcburi deyil;

³ Restoranın (kafenin, barın və s.) olduğu təqdirdə, istirahət evləri, pansionatlar və digər analogi yerləşdirmə obyektləri istisna olmaqla;

⁴ Bu tələb qəza elektrik təchizatının istifadəsi zamanı məcburi deyil;

⁵ İcməli suyun keyfiyyətinə zəmanətin olmadığı rayonlar üçün;

⁶ Liftin qoyulması texniki səbəblərdən mümkün olmadığı (sənədləşdirilmiş əsaslanma ilə) təqdirdə tələb məcburi deyil. Liftin olmaması təqdirdə baqajın pulsuz çatdırılması təmin edilir;

⁷ Bu tələb gənclər üçün nəzərdə tutulan mehmanxanalar, kotteclər, istirahət evləri, pansionatlar və digər analogi yerləşdirmə obyektləri üçün məcburi deyil;

⁸ İstirahət evlərində, pansionatlarda və digər analogi yerləşdirilmə obyektlərində daxili telefon rabitəsinin və ya xidməti personalın çağırılması üçün düymənin olmasına icazə verilir;

⁹ Cənub iqlim zonasında yerləşən rayonlar;

¹⁰ 100% nömrələrdə fərdi seyflərin olduğu təqdirdə bu tələb məcburi deyil;

¹¹ Nömrələrin sayı 50-dən az olan mehmanxanalar və yerləşdirilmə obyektləri üçün;

¹² Texniki səbəblərdən liftin qoyulması mümkün olmayan bütün kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün.

5 MÜXTƏLİF KATEQORİYALI MEHMANXANALARININ VƏ DİGƏR YERLƏŞDİRMƏ OBYEKTlərİNİN NÖMRƏLƏRİNƏ TƏLƏBLƏR

	Yüksək kateqoriyalı nömrələr				1-ci	2-ci	3-cü	4-cü	5-ci
	süit	apartament	lüks	studiya	kateqoriyalı kömrələr	kateqoriyalı nömrələr	kateqoriyalı nömrələr	kateqoriyalı nömrələr	Kateqoriyalı nömrələr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bir yaşayış otağı				+1	+	+	+	+	+
İki yaşayış otağı - qonaq/nahar otağı/ kabinet və yataq otağı ümumi sahəsi 35 m ² az olmadan			+						
İki və daha çox yaşayış otağı - qonaq/nahar otağı və yataq otağı (kabinet) ümumi sahəsi 40 m ² az olmadan		+							
Üç və daha çox yaşayış otağı - qonaq/nahar otağı, yataq otağı, kabinet ümumi sahəsi 75 m ² az olmadan ²	+								
1 TEXNIKI TƏCHİZ OLMA									
İşıqlanma:									
▪ tavandakı (divardakı) və ya döşəmədəki çılçıraqdan	+	+	+	+	+	+	+	+	+
▪ çarpayının yanında çılçıraq	+	+	+	+	+	+	+	+	+
▪ stolüstü lampa	+	+	+	+	+ ³				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
▪ əlüzyuyanın üstündəki çılçıraq	+	+	+	+	+	+	+	+	
▪ çarpayının başında əsas işıq mənbəyinin idarə edilməsi üçün elektrik açarı ²⁰	+	+	+	+	+				
▪ çarpayının başında və nömrəyə girişdə işığın söndürülməsi üçün elektrik açarı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Elektrik cib fənarı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Telefon aparatı:									
▪ nömrədə çarpayının yanındakı dolabçanın üstündə	+	+	+	+	+				
▪ Hər otağda ⁵	+	+	+	+					
▪ əlavə olaraq hamam otağında (yaxud xidməti personalın çağırılması üçün düymə) ³	+	+	+	+	+				
Yuxudan oyatmaq üçün qurğu (taymer) ²¹	+	+	+	+					
Radioqəbuledici (televizorun olmadıqda)						+	+	+	+
Televizor									
▪ rəngli, idarəedici pultla	+	+	+	+	+				
▪ dünyanın əsas teleşirkətlərinin proqramlarının qəbulu ilə	+	+	+	+	+				
▪ videomaqnitofon ²²	+	+	+	+	+				
▪ qonağın xahişi ilə					+	+			
Mini-bar (mini-soyuducu) ⁸	+	+	+	+	+				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mini-seyf ⁹	+	+	+	+	+ ³				
II. MEBEL VƏ AVADANLIQ ILƏ TƏCHİZ EDİLMƏ									
Mətbəx avadanlığı		+							
Çarpayı (minimal ölçülər):									
Bir nəfərlik 80 x 190 sm					+ ⁷	+	+	+	+
Bir nəfərlik 90 x 200 sm	+	+	+	+	+ ⁴				
İki nəfərlik 160 x 190 sm					+ ⁷	+	+	+	+
İki nəfərlik 160 x 200 sm			+	+	+ ⁴				
İki nəfərlik 200 x 200 sm	+	+							
Yataq ləvazimatı və yataq dəyişəyi dəsti: döşəküzü ilə döşək, iki yastıq, yorğan, əlavə yorğan, çarpayı üçün örtük, döşəkağı, yorğanüzü, yastıqüzülər	+	+	+	+	+	+	+	+	+
▪ təbii parçalardan yataq dəyişəyi (kətan, pambıq, ipək)	+	+	+	+	+ ³				
Xalçalar və ya döşəmə üçün xalça örtükləri	+	+	+	+	+ ³				
Xalçanın və ya döşəmənin xalça örtüyünün olmadığında hər çarpayının qarşısında kiçik xalça					+	+	+	+	+
Hər yataq yeri üçün çarpayının yanında dolabça (masa)	+	+	+	+	+	+	+	+	+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rəfləri və paltarasanları (hər yer üçün 5 ədəddən az olmadan) olan şkaflar ¹⁹ (divarın içində düzəldilmiş şkaflar da ola bilər)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Üst geyim və baş örtükləri üçün paltarasan ¹⁰	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stullar: hər qalan üçün bir stuldan az olmadan	+	+	+	+ ¹¹	+ ¹²	+ ¹²	+	+	+
Kreslo: hər qalan üçün bir ədəddən az olmadan	+	+	+ ¹¹	+ ¹¹	+ ^{3,13}				
Divan (hər nömrəyə bir ədəd)	+	+	+ ¹¹	+ ¹¹	+ ¹¹				
Masa/tualet masası	+	+	+	+	+	+	+		
Yazı masası iş kreslosu ilə	+								
Jurnal masası	+	+	+	+	+ ³				
Rəf (baqaj üçün dayaq)	+	+	+	+	+	+	+		
Televizor üçün altlıq (rəf)	+	+	+	+	+				
Kağız zibili üçün səbət	+	+	+	+	+	+	+		
Otağın qaranlıqlanmasını təmin edən qalın pərdələr (yaxud jalüzi)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Girəcəkdə və/yaxud otağda böyük ölçülü güzgü	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Şotkalar: paltar üçün, ayaqqabı üçün	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Butulka açmaq üçün açar	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Qrafın, stəkanlar					+ ¹⁴	+	+	+	+
Qab-qacaq dəsti		+							
Mini-bar üçün qab-qacaq dəsti	+	+	+	+	+ ⁴				
Külqabı(lar) ¹⁵	+	+	+	+	+	+	+	+	+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Yazı ləvazimatları dəsti (zərflər, poçt kağızı, qələm, karandaş)	+	+	+	+	+				
Nömrədə informasiya materialları:									
• telefon məlumat kitabçası	+	+	+	+	+				
• yerləşdirmə obyektinin təklif etdiyi xidmətlərin siyahısı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
• turizm və digər məlumatlar haqqında olan reklam materialları (bukletlər, broşürələr və s.)	+	+	+	+	+	+	+		
Yanğın əleyhinə təlimat	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Mehmanxanada qalanlar üçün yanğın və bu yer üçün xarakterik olan ekstremal şəraitdə (dağlarda sürüşmə, zəlzələ və s.) zəruri davranış hərəkətləri haqqında təlimat	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Səhər yeməyinin menüsü ⁸	+	+	+	+	+				
Qonağın anketi	+	+	+	+	+	+	+		
III. NÖMRƏNİN SANITAR-GIGİYENƏ ƏŞYALARI VƏ AVADANLIĞI									
- əlüzyuyan, unitaz, vanna ya duş	+	+	+	+	+				
- əlüzyuyan, unitaz (yaxud 2-3 nömrə üçün tam sanitariya qovşağı) ¹⁶						+	+		
- əlüzyuyan								+	
- əlavə tualet	+								
Güzgü:									
- əlüzyuyanın üstündə					+	+	+	+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- böyük ölçülü və ya güzgülü divarı	+	+	+	+	+ ³				
- üz qırmaq və makiyaj üçün kosmetik güzgülü	+	+	+	+	+ ³				
Tualet ləvazimatları üçün rəf (tualet masası ³)	+	+	+	+	+	+	+	+	
Vanna üçün pərdə ¹⁷	+	+	+	+	+				
Sürüşüb yıxılmaqdan qorunmaq üçün vannada və ya vannanın yanında divarda dəstək	+	+	+	+	+ ³				
Kiçik hamam xalçası	+	+	+	+	+				
Saçların qurudulması üçün fen	+	+	+	+	+ ⁴				
Dəsmalların asılması üçün yer, paltar asmaq üçün qırmaqlar	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dəsmallar, o cümlədən hamam dəsmalı (hər qonaq üçün)									
• iki ədəddən az olmadan					+ ⁷	+	+	+	+
• üç ədəddən az olmadan					+ ¹⁸				
• dörd ədəddən az olmadan		+	+	+	+ ³				
• beş ədəddən az olmadan (vanna otağında dörd ədəd dəsmal və bir ədəd əlavə dəsmal qonaq tualetində, qonaq tualetində duş kabinetinin və ya vannanın olduğu təqdirdə 2 əlavə dəsmal)	+								
Hamam xalası (hər qonaq üçün)	+	+	+	+	+ ³				
Hamam papağı (hər qonaq üçün)	+	+	+	+	+ ⁴				
Hamam ayaqqabısı (hər qonaq üçün)	+	+	+	+	+ ³				
Hər qonaq üçün tualet ləvazimatı (işləndikcə əvəzlənməlidir):									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
• tualet sabunu	+*	+	+	+	+**	+**	+**	+**	
• firma qablaşmasında (loqotip ilə)	+	+	+	+	+4				
* Qonaq tualetində maye sabunlu dispenserin olmasına icazə verilir									
**1-3 “ulduz” kateqoriyalı yerləşdirmə obyektı üçün maye sabunlu dispenserin olmasına icazə verilir									
▪ diş fırçası, diş məcunu	+	+	+	+	+3				
▪ şampun	+	+	+	+	+4				
▪ gel, losyon	+	+	+	+	+3				
Kosmetik, kağız salftkalar	+	+	+	+	+3				
Tualet kağızı:	+	+	+	+	+	+	+		
▪ çoxlaylı	+	+	+	+	+3				
▪ ehtiyat rulonu ilə	+	+	+	+	+4				
Tualet kağızı tutqac	+	+	+	+	+	+	+		
Unitaz üçün qapaq	+	+	+	+	+	+	+		
Unitaz üçün şotka (futlyarda)	+	+	+	+	+	+	+		
Zibil üçün qab	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gigiyena əşyaları üçün paketlər	+	+	+	+	+	+			
Camaşırxana, kimyəvi təmizləmə üçün paketlər (camaşırxananın, kimyəvi təmizləmənin olduqda)	+	+	+	+	+4				

(“+” işarəsi tələbin yerinə yetirilməsinin zəruriliyini bildirir)

Qeydlər:

- ¹ Sahəsi 25 m²-dən az olmayan bir otaqlı nömrə;
- ² Nömrənin vizual şəklində qonaq/nahar otağına və kabinetə bölündüyü təqdirdə, qonaq/nahar otağının və kabinetin arasında arakəsmənin olmamasına icazə verilir.
- ³ 4 - 5 «ulduz» kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün;
- ⁴ 3 - 5 «ulduz» kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün;
- ⁵ Daşınan telefon dəstəyinin olduğu təqdirdə tələb məcburi deyil;
- ⁶ Regionda televiziya yayımının olduğu təqdirdə;
- ⁷ 1 - 2 «ulduz» kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün;
- ⁸ Nömrələrin sayı 50-dən az olan mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri, kotteclər, istirahət evləri, pansionatlar və başqa analoji yerləşdirmə obyektləri üçün tələb məcburi deyil;
- ⁹ Qəbul xidmətində fərdi seyf özəklərinin olduğu təqdirdə tələb məcburi deyil;
- ¹⁰ İki hissəyə bölünmüş şkafda üst geyim üçün paltarasan ola bibr;
- ¹¹ İki nəfərlik nömrədə 1 divanın və 1 kreslonun yaxud iki kreslonun olmasına icazə verilir;
- ¹² Pufun olduğu təqdirdə tələb məcburi deyil;
- ¹³ İki nəfərlik nömrədə 1 kreslonun və 1 stulun olmasına icazə verilir;
- ¹⁴ 3 - 5 «ulduz» kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri istisna olmaqla;
- ¹⁵ Siqaret çəkməyənlər üçün nömrələr istisna olmaqla;
- ¹⁶ Nömrə fondu 5 nömrədən artıq olmayan mehmanxanalar və digər yerləşdirilmə obyektlərində 5 nömrə üçün bir tam sanitariya qovşağının olmasına icazə verilir;
- ¹⁷ Vanna otağında duşun olduğu təqdirdə, künc vannası ya künc cakuzisi olan nömrələr istisna olmaqla;
- ¹⁸ 3 «ulduz» kateqoriyalı mehmanxanalar və digər yerləşdirmə obyektləri üçün;
- ¹⁹ Siyirməli komodun olduğu təqdirdə şkafda rəflərin olmamasına icazə verilir;
- ²⁰ Rekonstruksiya olunan nömrələr üçün;
- ²¹ İnteraktiv televiziyanın və ya oyatma funksiyası olan telefon aparatının olduğu təqdirdə tələb məcburi deyil;
- ²² Regionda televiziya yayımının olmadığı təqdirdə.

УДК 64.024.3.04. 001. 33: 006. 354

МКС 03.080.30

T 50

Əsas sözlər: mehmanxana, yerləşdirmə obyektı, nömrə fondu, suite, apartament, lüks, studiya, kateqoriya

---

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

LƏĞV EDİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

Rəsmi nəşr
"Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu"
publik hüquqi şəxs

AZS 081- 2006
(AZS 081-2003)
Turist-ekskursiya xidmətləri
Mehmanxanaların təsnifatı